

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetesek és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak.
Égész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908

XXXVII. évfolyam 137. szám.

Kedd, június 16.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagybeeskerek, június 16.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta június havi rendes ülését a vármegyeházán Botka Béla főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczevidy Ernő megyei főjegyző, dr. Mihálovics Ödön arvaszéki elnök, dr. Plechl Szilárd megyei főorvos, dr. Kéler Ákos tiszti ügyész, Tóth István kir. tanácsos pénzügyigazgató, dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő, Faur Kornél kir. főmérnök, dr. Radvány Ferenc pancsovai tanfelügyelő, Babics József, ifj. dr. Daniel Pál, Franz J. L., dr. Gyertyánffy László, dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza, Tellesky Kristóf, Vinczevidy Izsó bizottsági tagok, Bielek Antal, Szilágyi Albert, Sal Ferenc, Balás Iván, dr. Mirkov Iván és Wagner András előadók.

Miután az elnök főispán megnyitotta az ülést, áttértek a tárgysorozatra, amelyből a szakelőadók jelentéseit a következőkben adjuk:

Adóügyek.

Tóth István kir. tanácsos, pénzügyigazgató havi jelentésében a következőket adja elő:

Torontálvármegye, mint törvényhatóság területén állami egyenesadók címén megállapított tartozás 7,118.287 korona 6 fillér, befizetés 2,371.430 korona 1 fillér. Hátralék 4,746.857 korona 5 fillér, vagyis az össztartozásnak 67%-a. A folyó évi május havi befizetés 67.390 korona 39 fillérrel, a folyó évi január—május havi befizetés pedig 361.625 korona 4 fillérrel kisebb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díj címén megállapított tartozás 338.259 korona 8 fillér, befizetés 19.691 korona 57 fillér, hátralék 318.567 korona 51 fillér, vagyis az össztartozásnak 94%-a. A folyó évi május havi befizetés 7575 korona 91 fillérrel, a folyó évi január—május havi befizetés pedig 30.405 korona 57 fillérrel kisebb, mint a múlt év hasonló időszaki befizetések voltak. Bélyeg- és jogilletékek címén 43 esetben 42.264 korona 96 fillér, egyenes állami adóban 16 esetben 7.712 korona 43 fillér erejéig fizetési halasztás, továbbá 68 esetben ideiglenes házaadományosság engedélyeztetett. Végül jelenti a pénzügyigazgató, hogy az egyenesadó kivető-bizottságok a törvényhatóság területén folyó évi május hó 25-ikén a tárgyalásokat megkezdették.

Kereskedelmi ügyek.

Faur Kornél kir. főmérnök havi jelentésében, hivatkozással folyó évi február—április havi jelentésére, előadja, hogy a Gál és Tirnauer-cég még mindig igen rendetlenül és lassan szállítja az építési anyagokat és az egyik viszonylatban múlt hó 12-én a szállítási határidő már le is járt. Mivel ez ügyben a vármegye alispánjának és a közigazgatási bizottságnak már előterjesztést tett, most a főnti tényállást csak bejelenti. Az écska—módosi törvényhatósági közutnak az állami beruházási hitel terhére kiépítendő 43—48. klm. szakaszán az alapkorakás 200 méternyi hossz kivételével elkészült a nagykikinda—lovrini törvényhatósági közutak hasonló módon épülő 74—77.695 klm. szakaszán az alapkorakási munkálatok már teljesen elkészültek s a hengerelési és ezzel kapcsolatos egyéb munkálatok is mindkét említett viszonylatban befejezésükhöz közelednek. A basahid—törökbecsei trvhat. közút 0—7 klm. szakaszán a beruházási alapkorakás, a 7—18 klm. szakaszán pedig a beruházási földmunkálat megindított. Az állami és törvényhatósági közutakon a kavicsszállítások folyamatban vannak. A szeged—temesvár—szászsebesi állami közút 69—86 klm. szakaszán és az orlovát—tomaseváci trvhat. közút 0—3.5 klm. szakaszán a f. évi fenntartási kavics, a pancsova—kubini trvhat. közút 4—8 klm. szakaszán pedig az építési alapkorakás és kavics már át is vétetett. Av uti személyzet úgy az állami, mint a törvényhatósági közutakon időszerű munkálatokkal foglalkozott és köteletségének általánosságban megfelelt.

Népoktatás.

Dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadja, hogy a vezetése alatt álló

hivatal az elmúlt hó folyamán a rendes teendőkhöz felül munkába vette a vármegyében alkalmazásban levő tanítók nyugdíjintézeti ügyeinek rendezését és az állami tanítók törzskönyveinek és minősítő táblázatának újra feldolgozását, az utolsó három évi iskolavizsgálatok alkalmával észlelt tapasztalatok alapján. Ez alkalommal kiténik, hogy számos oly tanító működik a vármegyében, aki az országos tanítói nyugdíjintézetnek nem tagja. Ami azt jelenti, hogy sok oly tanító van, aki részben saját hanyagsága, de legnagyobb részben a felekezeti hatóságok túrhatalmú lassu adminisztrációja miatt szolgálati idejének egy részét elveszti. A fennálló szabályok szerint ugyanis az alkalmazástól számított egy éven belül kell kérelmezni az orsz. tanítói nyugdíjintézetbe való fölvetelt. Minden további késedelem a tanító beszámítható szolgálatának megrövidítését jelenti, ami tehát nemcsak a tanítóra magára, de annak családjára is káros. Mindazokat a tanítókat, akik a nyugdíjintézetnek még nem tagjai, ennek folytán a tanfelügyelő fölhívta, hogy erre vonatkozó kérvényeiket mielőbb terjesszék be.

Jelenti továbbá a tanfelügyelő, hogy a miniszter rendelkezéséből javaslatot készített a vármegye népoktatás ügyének rendezésére és különösen az iskolák államosításának sorrendjére nézve. E javaslatát a tanfelügyelő föl is terjesztette a kultuszminiszterhez, mely szerint az 1908. évi költségvetés terhére tíz elemi iskola és 5 kisdudóvó-intézet lenne nyitandó, míg az 1909. évi költségvetés terhére 25 el. iskola és 9 kisdudóvó-intézet államosítási munkálatait fejezte be a tanfelügyelő, mely állami iskolák egyrésze az 1908—9. iskolaévben, a másik része az 1909—10. iskolaévben meg is fog nyitni. Törökbecsén 1908—9 tanévben egyelőre első osztályllyal áll. polgári fiú és leányiskola nyílik meg.

Személyi ügyek és iskolalátogatási dolgok után előadja még a tanfelügyelő, hogy a tanfelügyelőség e hó végén fölterjesztette a végzett iskolalátogatásokról szóló jegyzőkönyveket s uti-naplókat a kultuszminiszterhez. A jegyzőkönyv s látogatási naplók tanúsága szerint a tanfelügyelőség tagjai a tanév folyamán meglátogattak 424 tanintézetet 1213 osztályllyal, úgy, hogy a tömeges iskolalátogatások folytán a tanfelügyelőség tagjainak utiátalányuk nem volt elégséges és sajátjukból kellett ráfizetni.

Babics József biz. tag indítványára a bizottság elhatározza, hogy a tanfelügyelőnek iskolalátogatási költségei érdekében a miniszterhez tett fölterjesztését támogatni fogja, miután az iskolalátogatások Torontálvármegyében nagy jelentőségűek, a vármegye nagy területe pedig nem áll arányban az utiátalányval.

Végezetül előadja még a tanfelügyelő, hogy az egyházi főhatóságokat a bizottság útján átiratban megkeresi az 1907. évi XXVII. t.-c. 17. és 33. §-ainak végrehajtása, nevezetesen az iskolák magyar felirása s a rendtartási nyomtatványoknak magyar nyelven való vezetése iránt. A bizottság útján intézkedik a tanfelügyelő a temesvári gör. kel. szerb iskolatanács ama átiratára vonatkozólag is, amelyben ez az iskolatanács tiltakozik iskoláinak magyar fölirással való ellátása ellen. A tanfelügyelő a közg. bizottság útján felhívja a gör. kel. szerb iskolatanácsot, hogy az 1907. évi törvény, valamint az erre vonatkozó miniszteri rendelet intézkedéseit szigorúan tartassa be, illetőleg saját hatáskörében rendelkezze el, mert különben megfelelő megtorló intézkedések tétetnek.

Közegészség.

Dr. Plechl Szilárd m. főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot a május hónapban kielégítő volt. Ragályos betegségek közül a vörheny 30-ra apadt, tifusz teljesen megszűnt s csak a difteritisz és kanyaró mutatott kisebb emelkedést. Egyéb betegségek csekély számmal voltak. Iskolákat bezártak Románpetrén és Tor. Józseffalván kanyaró, Szentjánoson difteritisz miatt, ovodákat Nákófalván, Módoson és Czrepán kanyaró miatt. Jelenti a főorvos, hogy a Ruzsanda fürdőt hivatalosan megvizsgálta s megállapította, hogy a fürdő berendezés, felszerelés, étkezés szempontjából kifogástalan és egyébként külsőleg parkozás és tisztaság tekintetében haladást mutat. A tiszti főorvos csak a tő közelében levő ártezi kut utjának kikövezését és a gyógyszerháznak jobb helyre való sürgős áthelyezését tartja szükségesnek.

Ezután több más ügyet intéztek el, amelyek közül a fontosabbakat részben már tegnap ismertettük, részben pedig ma más helyen ismertetjük. Miután a jövő havi ülést július 13-ikára tűzték ki, az ülés véget ért.

Torontálvármegye vasutjai.

A közg. bizottság és a vasuti menetrend.

Nagybeeskerek, június 16.

Általános panasz a vármegyében, hogy a vármegye vasuti forgalma, különösen a rossz vasuti menetrend folytán nem felel meg az igényeknek, sem a vármegye forgalmi érdekeinek.

Sok helyről fölpanaszolták már ezt, a sajtó is fölemelte szavát s az illetékes köröknél is minden oldalról kérelmeztek már az ez irányban való orvoslást, de a visszas torontáli vasuti állapotokon ezideig nem javítottak.

A vármegyei vasuti forgalom visszasságainak most visszhangja kelt a vármegye közigazgatási bizottságában is és a tegnapi ülésen a bizottság állást is foglalt ebben a már régóta orvoslást kívánó kérdésben.

Faur Kornél, az államépítészeti hivatal főnöke ugyanis tegnap előadta, hogy egy érdekeltég új vonatot kér beállítani a becskerek—pancsovai vonalra olyképpen, hogy ez Nagybeeskerekről délután 2—3 óra közt indulna, Pancsováról pedig 6—7 óra között.

Ezt a kérést a főmérnök legmelegebb pártolásra javasolta a közigazgatási bizottság részéről s a bizottság ilyen értelemben is határozott.

E vasutügy kapcsán Jankó Ágoston alispán föl szólalt s szóvá tette, hogy mennyi panasz van ugyszólván az egész vármegye helytelen vasuti menetrendje ellen, amely sehogy sem felel meg az igényeknek s rovására van a legtöbb vidék vasuti forgalmának. Ezen a visszas állapoton már segíteni kellene s azért azt javasolja, hogy a közigazgatási bizottság hívja föl az államépítészeti hivatalt, hogy vasuti szakközeggel együttesen készítsen a vármegye egyes vidékeinek megfelelő menetrendtervezetet, amit legközelebb terjesszen a közigazgatási bizottság elé. A tervezetet azután behatóan indokolt felirattal a bizottság terjessze föl a kereskedelmi miniszterhez, hangsúlyozottan kérve, hogy vegye figyelembe a menetrend megállapításánál a vármegyei viszonyokat, illetőleg a menetrendet a tervezetnek megfelelően állapítsa meg.

Az alispán javaslata osztatlan tetszéssel találkozott a bizottságban s Faur Kornél kir. főmérnök, Botka Béla főispán felszólalása után Jankó alispán javaslatát magáévá tette s megbizta az államépítészeti hivatalt, hogy a menetrendtervezetet a nagybeeskereki forgalmi főnökség bevonásával készítse el s terjessze mielőbb a közg. bizottság elé.

A hatásköri bíróság. A hatásköri bíróság elnöke közhírré teszi, hogy a hatásköri bíróság tagjaivá az 1908. évi május hó 1. napjától számított 3 év tartamára a kir. kuria — teljes ülésében — Gottl Ágost kir. kuriai tanácselnököt, továbbá Pongrácz Jenő, Istvánffy József, Szegheő Ignác dr., Janeckó István, Selcz József dr., Tury Sándor dr. és Deák Péter kir. kuriai bírákat; a kir. közigazgatási bíróság pedig szintén teljes ülésében Teleszky Ferenc és Szilassy Aladár kir. közigazgatási bírósági tanácselnököket, továbbá Moldoványi István dr., Benedek Sándor, Sárffy Guido dr., Szinyei-Merse József dr., Nagy János és Gulya László dr. kir. közigazgatási bírósági ítélobírákat választotta meg.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 6 1/2 ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertára nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Június 19. Megyei állandó választmányi ülés.
Június 20. Megyei közegészség-bizottság ülés.
Június 20. Megyei állandó választmányi ülés.
Június 22. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Június 25. Jegyzők közgyűlése.
Július 13. Közig. bizottsági ülés.

— **A Raczkovics-bizottság ülése.** A nagy-kikindai Raczkovics-féle leánynevelő-intézet bizottsága tegnap a vármegyeházán Jankó Ágoston alispán elnöklésével ülést tartott, amelyen jelen voltak: Dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő és Telesky Kristóf felügyelő-bizottsági tag. Továbbá Bielek Vilmos, az ügy előadója. A bizottság jóváhagyta az 1097. évi számadásokat s 23 ösztöndíjat osztott ki a leánynevelő-intézet szegénysorsú és jóelmenetelű tanulóij között.

— **Uj személyforgalmi állomások a délvidéken.** A m. kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy a szeged-temesvári vonalon Szörög és Oroszlamos állomások között létesített forgalmi kitérő „Óbéba” elnevezéssel, továbbá a temes-báziási vonalon Sztamora-Moravicza és Versecz állomások között levő „Vattina” és Versecz és Jaszenova állomások között levő „Podporány” feltételes megállóhelyek kibővítése, mint személyforgalomra berendezett állomások megnyitják.

Megyei tüzoltó-tanfolyam Nagybecskereken.

A torontálvármegyei tüzoltó-szövetség, mint az elmúlt esztendőben, úgy az idén is tanfolyamot készült nyitni a vármegye tüzoltói számára, hogy alkalmat nyujtsanak nekik a tüzrendészet terén bővebb ismereteket szerezni. Az elnökség a szükséges intézkedéseket már folyamatba is helyezte és reméli, hogy a tüzoltók szép számmal fognak jelentkezni a tanfolyamra, hogy az megtartható legyen. A tanfolyam az eddigiek szerint július hó 25-én kezdődik és nyolc napig tart.

— **Írói és ujságírói jubileumok.** Szegedről jelentik: Kisteleki Ede, a szegedi írói garda egyik legtelegebb tagja, az idén ünnepli meg írói és hírlapírói működésének huszonöt esztendő jubileumát. Kollegái és tisztelői ezt az alkalmat arra használják föl, hogy méltó ünneplésben részesítsék és ebben az ünneplésben részt vesz a szegedi társadalom is, amely mindenkor különösen meg tudta becsülni az írói és hírlapírói munkásságot. A jubileumot rendező bizottság, amelynek élén Szávay Gyula, a Vhosz elnöke, Kovács János, a Dugonics-társaság alelnöke, Prokisch Ferenc, az osztrák-magyar bank szegedi fiókjának főnöke, Szmollény Nándor és Madár Imre, a szeged-csongrádi takarékpénztár cégvezetője állanak, lelkes hangú felhívásban szólítják a közönséget a jubileumi ünnepre, amely június 18-ikán lesz a szegedi városi széképületben.

Egy temesvári ujságíró 25 éves jubileumáról is kapunk hírt. Paul Ferenc, a Südungrische Reform munkatársa a jubiláns, aki huszonöt esztendője dolgozik a hírlapírói pályán és e hosszú idő alatt mindenkor a tapintatot és tisztességet valotta a maga irányadó elveitől. Paul Ferenc jubileuma alkalmából egy vaskos kötetben kiadja költeményeit, a temesvári ujságírók pedig szűk körben megünneplik a becsületes munkában eltöltött huszonöt esztendő jubileumát.

— **A tordai állatdíjazás.** A június hó 14-én megtartott tordai állatdíjazás alkalmával a bíráló-bizottság ítélete alapján a következők nyertek díjakat:

Szopós esikóval bemutatott anyakancáknál: I. díjat, 40 koronát nyert: Bayer Pál Bégaszentgyörgy, II. díjat, 30 koronát nyert: Mészáros Zakariás Torda, III. díjat, 20 koronát nyertek: Kreczul Dusan Bégaszentgyörgy és Belovai Mátyás Torda. IV. díjat, 10 koronát nyertek: Pálincás Mátyás Torda, Bogner János Topolya, Zakariás Ferenc Bégaszentgyörgy, Bugyi György Torda, Kasza István Ittvárnok, Schiro János Katalinfa, Becsei Imre Torda, Ignatov Mila Bégaszentgyörgy.

Elismerő oklevelet nyert Steyer István Nagybecskerek.

Kitünő tenyész-képességet ígérő 3 éves kancacsikóknál: I. díjat, 30 koronát nyert: Bogner Mihály Felsőmuzslya; II. díjat, 20 koronát nyertek: Steyer István Nagybecskerek és Bogaraszki Néca Melencze; III. díjat, 10 koronát nyertek: Bogner Mihály Topolya, Tóth Imre, Sándor István, Pap András, Tóth János és Berényi Péter Torda.

1—2 éves kancacsikóknál: I. díjat, 20 koronát nyert: Bayer Pál Bégaszentgyörgy; II. díjat, 10 koronát nyertek: Koller Péter Bégaszentgyörgy, Tóth István Torda, Glazer Jakab Csösztelek, Bugyi György és Tóth Imre Torda; III. díjat, 5 koronát nyertek: Vastag Antal Torda, Malje József Mollyfalva, Dávid Károly és Szekeres József Torda, Ignatov Milos Bégaszentgyörgy, Kovács Imre és Kéri Sándor Torda, Bogaraszki Néca Melencze; Kreczul Dusan Bégaszentgyörgy, Steyer István Nagybecskerek, Oláh György és Sós István Torda.

Tehenek és 2 éves üszök mint tenyészállatoknál: I. díjat, 40 kor. nyert: Csorba Ferenc Torda; II. díjat, 30 kor. nyert: ifj. Frank József Torda; III. díjat, 20 kor. nyertek: Kopasz Mihály és ifj. Benák János Torda; IV. díjat, 10 kor. nyertek: Rác Antal Ittvárnok, Bogner Domokos Topolya, Mészáros Zakariás, özv. Pálincás Mihályné, ifj. Pálincás János, Vastag János, Pálincás Mátyás, Berta József és Benák István Torda, Bogner Mihály Topolya, Biacs András, Bakusz János, Lasa Márton, Csonka János, Tápai János, Kis-Pálincás János és Becsei János Torda.

Egy éven felüli növendék üszöknél: I. díjat, 30 kor. nyert: Bogner Domokos Topolya; II. díjat, 20 kor. nyertek: Röhlng Péter Bégaszentgyörgy és Berta József Torda; III. díjat, 10 kor. nyertek: Tóth István, Pálincás Mátyás és Csorba Ferenc Torda, Bogner Domokos Topolya, Tóth Péter, dr. Bogner János, Lasa Márton és Kovács János Torda; IV. díjat, 5 kor. nyertek: Röhlng Péter Bégaszentgyörgy, Pálincás Mátyás Torda, Bogner Domokos Topolya, dr. Bogner János, Pálincás János, Krizsán Ferenc, Becsei János, Benák István, Scheinberger Armin, Csonka János, Mezei Péter és Beck Károly.

A lóversenyénél: I. díjat, 25 kor. nyert: Pálincás István; II. díjat, 20 kor. nyert: Dani Pál; III. díjat, 15 kor. nyert: Tápai János. IV. díjat, 10 kor. nyert: Fejes András; V. díjat, 5 kor. nyert: Oláh István.

— **Víz az öreg Bégában.** Tüzrendészeti szempontból rendkívül fontos feladatot teljesített most az alsó bégahajózási kirendeltség vezetője, amidőn a tüzoltóparancsnokság megkeresésére Écskánál elzárta a zsilipet, hogy a Béga vize az ugynevezett öreg Béga medrét megtöltse. Évek óta tapasztalható baj volt az, hogy a Gradnolica városnegyedben s különösen cséplés idején a környékbeli szérüstelepeken előforduló tüzesetek alkalmával sokszor volt a vízhiány, úgy hogy a vizet kocsiokon messziről kellett a veszély helyére szállítani. Kühn János tüzoltóparancsnok most megkereste az alsó bégahajózási kirendeltséget, hogy az écskai zsilig elzárásával szorítsa fel a vizet az öreg Béga medrébe. Sas Ede műszaki tanácsos ezen kérésnek azonnal eleget is tett s a kísérlet fényesen sikerült, amennyiben sikerült kellő mennyiségű vizet bocsátani a már kiapadt mederbe s így szükség esetén a tüzoltást a város azon pontján tetemesen megkönnyíteni.

— **A pancsovai királylövészet.** A júniusban Pancsován tartani szokott idei királylövészetet most fejezték be a következő eredménnyel: A fegyverlőállchelyről összesen 1060-at löttek. I. mély-lövésdíjat nyert Ziffermeyer Otmár, II. kördíjat dr. Gyertyánffy Jenő, III. mély-lövésdíjat Swoboda Sándor, II. kördíjat dr. Sesitinszky Adolf, III. mély-lövésdíjat dr. Bogoszavlyevics Emilián, III. kördíjat Trebien Jakab. A pisztolylőállásról 1510-et löttek. Itt az I. mély-lövésdíjat nyerte Zygán N. az I. kördíjat dr. Bogoszavlyevics Emilián, a II. mély-lövésdíjat Pillepich Rezső, a II. kördíjat Rossmann Armin, a III. mély-lövésdíjat Stancsich Árpád és III. kördíjat dr. Sesitinszky Adolf.

— **Jégeső.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik, ott a hetek óta tartó szárazságot a napokban jégeső váltotta fel, mely a környéken és a két nagyszentmiklósi határban óriási károkat okozott

és különösen a szőlőkertekben nagy pusztítást vitt véghez. Azóta jó hatású országos eső is volt.

— **Gazdagylés Parádon.** A Magyar Gazdaszövetségnek e hó 23-án Parádon tartandó gyűlése az előjelekből ítélve, a legnépesebb országos gazdagyléseknek egyike lesz. A gyűlésnek azonkívül, hogy azt Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter személyesen vezeti, nagy jelentőséget ad az, hogy a nagy gazdaközönség, kisgazdák, gazdakörök és szövetkezetek a gyűlésen igen fontos időszerű közkérdésekben lesznek hivatva állást foglalni. Kedvezményes vasúti jegyváltásra jogosító igazolványokat minden tagnak, gsdzakörnek és szövetkezetnek kívánatra készséggel küld a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatala (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 40.).

— **Aki a rendőr libáit lopja.** Lormann N. bégaszentgyörgyi illetőségű rovvott előéletű csavargó a napokban hajnal tájban bemászott Bálló József nagybecskereki városi rendőr udvarába s a baromfi-ketrecből 4 hizott libát kiválasztva, meg akart ugrani. A nagy gágogásra azonban figyelmes lett Bálló, aki a szobában aludt s kiment az udvarra s még éppen elég ideje volt, hogy a menekülni igyekvő tolvajt üldözőbe vegye. Hajnal lévén, az utcákon már lehetett látni embereket s Bálló fel is szólította őket, hogy segítsenek neki a tolvajt elfogni, aki időközben eldobálta a libákat, hogy könnyebben menekülhessen, de senki sem merte a menekülőt feltartóztatni, mert az kést rántva elő, leszurással fenyegetett mindenkit, aki utját állja. A rendőrségnek most sikerült a többszörösen büntetett embert kézrekeríteni, aki bevallotta, hogy egyizben Bállótól már lopott 4 libát. A megrögzött tolvajra most szigorú büntetés vár.

— **A bicikli és a lovak.** Sulyos baleset érte a napokban Csókán Mihályev Márk csókai gazdát. Turzan György csókai állami iskolai tanító kerekpáron ment az országuton, midőn Mihályev szalmával megrakott kocsijával találkozott. A heves vérű lovak a tanító fehér ruhájától és a kerekpártól megijedve, elragadták a kocsit. A gazda látva a nagy veszedelmet, hirtelen leugrott a kocsirol, de oly szerencsétlenül, hogy sulyos sérüléseket szenvedett a fején és arcán. A lovak a kocsit elragadva, összetörték és csak nagy nehezen tudták a faluban őket megfogni.

— **Az élete.** Papucsfi urat és feleségét rabló támadja meg az erdőben.

— Pénzt vagy életet! — kiáltja.

Papucsfi hamar a rabló elé tolja életépárját s ugy rebegti:

— Tessék, rabló ur, a Zelfikém. Ő az én életem!

— **Méregkeverő asszony.** Mint Pancsováról jelentik, az ottani rendőrséghez bizalmas följelentés érkezett, amely azzal vádolja Nikolics Szilárdné nevű ottani asszonyt, hogy a napokban az urát megmérgezte. A rendőrség nem engedte eltemettetni a férjét s előbb törvényszékiileg fölbontolták. Az orvosok a boncolásnál tényleg találtak mérget a halottban. Erre házkutatást is tartottak az asszonynál s mivel a lakásban is különböző mérget találtak, a sulyos gyanuval terhelt asszonyt letartóztatták s most folytatják ellene a vizsgálatot.

— **Önyilkosság a kórházban.** Pancsováról írják: Jágics János 72 éves öreg ember, akit az ottani kórházban ápolnak, a napokban hajnalban a kórház ablakából leugrott és sulyos csonttörést szenvedett. A szerencsétlen ember pillanatnyi elmezavarban követte el tettét s tekintve magas korát, aligha marad életben.

— **Pagliano-szirup.** Az egyedüli valódi, világoskék Girolamo Pagliano-védjeggyel ellátott Pagliano-szirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztító szer, Pagliano-szirup folyékony és poralakban 1838. óta sok ezer családnál eredményesen bevált. Kitünő, orvosi rendelésre enyhén működő hashajtószer, mely a székrekedést és annak hátrányos következményeit megszünteti s vértisztítóan hat. Rendelések címzendők: Girolamo Pagliano tanárhoz, Florenz A/42. via Pandolfini. 2.1

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bees, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességeit áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szőlősavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószér.

Minden külföldit fölül-mul hazánk természetes szőlősavas-vizek királya:

égest rőtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borviz! Olcsóbb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

a mohai **ÁGNES** -Forras.

Millenniumi nagyéremmel kitüntetve. Kitünő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomor-

ered
a sz
egyil
népd
egyó
állat

kor
App
ránv

sítés
népd
gyalá

Fere

elfog

ségi

latot

autor

besz

V

nak

mérle

rész

oktat

csinál

István

V

tart,

ne tar

V

elnöke

feleselje

szót

inkább

s azzal

Mo

miniszt

folyma

jon. A

nem in

felekez

miáját

javaslat

művelő

lat font

analfab

s ha ez

el, de

fog a

latot ál

alapjau

A

lánossá

A

hamar

hoz fels

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése —

Budapest, június 16. (A „Torontál“ ered. távirata.) A képviselőház ma tulesett a szünet előtt elintézendő törvényjavaslatok egyik legfontosabbján, az ingyenes állami népoktatáson és ugyancsak a mai ülésen egyben elintézték Darányi javaslatát is az állattenyésztésről.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt s a kormány részéről jelen van Wekerle Sándor, Apponyi Albert gróf, Günther Antal, Darányi Ignác és Josipovich Imre.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után folytatták az ingyenes állami népoktatásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Az első felszólaló P e p e l s z k y Ferenc volt, aki dicséri a javaslatot és elfogadja.

Utána P o p - C s i c s ó István nemzeti-ségi beszél, aki nem fogadja el a javaslatot, mert az szerinte sérti a felekezetek autonómiáját.

D a m j á n V a z u l hasonló értelemben beszél.

V á z s o n y i Vilmos elég szimpatikusnak tartja a javaslatot arra, hogy ne mérlegelje súlyosabb kritikával. Ő a maga részéről azonban az általános állami népoktatásnak a híve s amit a kormány most csinál, az nem új, mert benne volt Tisza István programjában is.

Vázsonyi itt egy pár percre szünetet tart, mire az elnök figyelmezteti, hogy ne tartson beszédében hosszú szünetet.

Vázsonyi vitába bocsátkozik az elnökkel, aki erre figyelmezteti, hogy ne feleseljen vele, különben megvonja tőle a szót. Vázsonyi indulatosan kijelenti, hogy inkább ő maga vonja meg magától a szót s azzal nyomban le is ül.

Most Apponyi Albert gróf kultuszminiszter emelkedik szólásra, hogy a vita folyamán elhangzott kifogásokra reflektáljon. A miniszter kijelenti, hogy a javaslat nem irányul sem a nemzetiségek, sem a felekezetek ellen s az utóbbiak autonómiáját egyáltalán nem sérti. A kormányt a javaslat beterjesztésénél pusztán csak a művelődés szempontja vezette és a javaslat fontos kulturmissziót teljesít, mert az analfabéták számának csökkentését célozza s ha ezt talán teljes mértékben nem is éri el, de mindenesetre meglehetősen javítani fog a mai állapotokon. Kéri, hogy a javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadják.

A képviselőház a javaslatot erre általánosságban megszavazza.

A részletes tárgyaláson most már hamar tulesett a Ház. Az egyes szakaszokhoz felszólaltak L e i t n e r Adolf, G o l d i s László, N a g y D e z s ő, S i m o n y i - S e m a d a m Sándor, K o v á c s J e n ő és még többen s egyesek módosításokat is nyújtottak be.

A módosítások közül Kovács Jenőét és Nagy Dezsőét elfogadták, míg a többiekét elvetették s ezzel a törvényjavaslatot részleteiben is letárgyalták és elfogadták. A szavazás után a Ház Apponyi Albert kultuszminisztert zajos ovációban részesítette.

Ezután V á s á r h e l y i Dezső előadó ismerteti az állattenyésztésről szóló törvényjavaslatot s azt elfogadásra ajánlja.

A javaslattal gyorsan végeztek és úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazták. Mindössze H ó d y Gyulának volt egy stílárius módosítása, amit elfogadtak.

Az ülés végén H é d e r v á r y Lehel a mentelmi bizottság jelentését terjesztette be több mentelmi ügyben s ezzel a holnapi

ülés napirendjének megállapításával az ülés véget ért.

A király prágai utja.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A prágai „Union“ című lapnak azt jelentik Bécsből, hogy a királynak most e héten tervbe vett prágai utja elmarad. Az illető lap értesülése szerint ennek kétféle magyarázatot adnak. Hivatalosan a király prágai útjának elmaradását annak tulajdonítják, hogy a legutóbbi bécsi jubileumi ünnepek olyan terhesek voltak a királyra, hogy az orvosok nem engedték meg, hogy újabb hivatalos ceremóniákkal, — mint a minövel a prágai ut is járna — megterhelje magát. A másik oka a király prágai elmaradásának az idézett lap szerint az volna, hogy a hódolástól felvonulásból Ausztria nemzetiségei közül a csehek és a csehországi németek elmaradtak. A király állítólag kifejezést is adott volna e fölött való meglepetésének.

A bécsi „Neue Freie Presse“ jelentése szerint a fenti értesülésnek az a része, hogy a csehországi németek elmaradtak volna a hódolástól, nem felel meg a valóságnak, mert mint ismeretes, azok a hódolásban résztvettek. A király prágai útjáról továbbá azt jelenti a „Neue Freie Presse“, hogy az udvari körök szerint a király nyári uti programjába a prágai utazás egyáltalán föl sem volt véve, amit igazol az is, hogy a prágai jubileumi kiállításnál képviselővel F e r e n c F e r d i n á n d trónörökösöt bízta meg. A királynak különben is egészségi állapotára való tekintettel mielőbb Ischlbe kell mennie, hogy nyári üdülését megkezdhesse.

A képviselőház elnapolása.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Azokkal a hírekkel szemben, hogy a képviselőházat a nyári szünetre királyi kéziratral napolnák el, Justh Gyula elnök ma a Ház folyosóján kijelentette, hogy a Házat nem királyi kéziratral napolják el, hanem a képviselőház önmagát fogja elnapolni.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állapota annyira javult, hogy egy két nap mulva elhagyhatja szobáját. A miniszter e hó végén Karlsbadba utazik.

Pártértekezlet.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szövetkezett pártok, az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt, az alkotmánypárt és néppárt ma délután öt órakor az országgyűlési függetlenségi pártkör tanácstermében együttes értekezletet tartanak. Az értekezlet tárgya: 1. a szeszdóról; 2. a birtokrendezésről; 3. a végrehajtási törvény novellájáról; 4. a csekkokról; és 5. az üzletátruházásról szóló törvényjavaslatok.

Az angol hajóraj Fiumében.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Fiuméből jelentik, az angol földközi tengeri hajóraj Triesztből július 10-ikén átlátogat Fiuméba s ott két napot tölt.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata. A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1908.)	23.30 — —
Rozs (októberre 1908.)	19.22 — —
Zab (októberre 1908.)	16.90 — —
Tengeri (júliusra)	13.74 — —
Tengeri (új)	13.78 — —

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Nyílttér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kényelmes gyógyhely, a hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénasavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld 131—168 az igazgatóság.

Alkalmi vétel!

Buzatéren, legélénkebb helyen fekvő

SÁROK HÁZ

igen kedvező feltételek mellett azonnal eladó.

Szintén ugyanezen házban levő vegyeskereskedés

az összes berendezéssel és portékával együtt igen olcsó árak mellett azonnal eladó.

Közelebbi felvilágosítást ad:

CZVEJANOV DUSÁN, vendéglős.

572—3.1

258. sz. 1908.

Tomasevác község előljárósága.

Hirdetmény.

Tomasevác község előljárósága által Karevits Lázár tomaseváci lakos nevére kiállított, ugyancsak e község előljárósága által 1901. évi március hó 17-én Krakoj Demeter bárányosi lakos nevére ártirt 1901-beli barnaszínű tehenéről szóló jártatol ismeretlen módon és helyen elvesztette. Kéri annak megsemmisítését.

Tomasevác, 1908. évi június hó 16-án.

P e r i c s,

572—1.1

jegyző.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Verseez, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Verseez: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Verseez, Antalfalva—Pausova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

